

**PHẬT THUYẾT ĐẠI THỪA VÔ LƯỢNG THỌ TRANG NGHIÊM
THANH TỊNH BÌNH ĐẲNG GIÁC KINH**

Phúc giảng lần thứ hai: Cô Lưu Tố Vân

Thời gian: 10/08/2021

Địa điểm: Tiểu viện Lục Hòa

Tập 77

Chư vị đồng tu tôn kính, chào mọi người, A-di-đà Phật!

Mời xem kinh văn kế tiếp:

Nghi các cần tinh tấn, nỗ lực tự cầu chi, tất đặc siêu tuyệt khứ, vãng sanh vô lượng thanh tịnh A-di-đà Phật quốc, hoành tiết ư ngũ thú, ác đạo tự bế tắc. Vô cực chi thắng đạo, dị vãng nhi vô nhân. Kỳ quốc bất nghịch vi, tự nhiên sở khiên tùy. Quyên chí nhược hư không, cần hành cầu đạo đức, khả đặc cực trường sanh, thọ lạc vô hữu cực. Hà vi trước thế sự, nao nao ưu vô thường?

Mỗi người đều nên siêng năng tinh tấn, nỗ lực tự cầu đạo thì ắt được siêu vượt, dứt tuyệt [luân hồi], vãng sanh về cõi vô lượng thanh tịnh của A-di-đà Phật, cắt ngang năm đường, ác đạo tự đóng bít. Con đường thù thắng vô cực, dễ đi mà không người theo! Cõi ấy không trái nghịch, tự nhiên bị kéo theo. Chí xả như hư không, siêng hành cầu đạo đức, đạt được cực trường sanh, thọ lạc không cùng tận. Sao lại dấn trước thế sự, nháo nhác lo chuyện vô thường?

“Mỗi người đều nên siêng năng tinh tấn, nỗ lực tự cầu đạo”. Mọi người đều phải chuyên cần tinh tấn, bản thân nỗ lực cầu đạo, “thì ắt được siêu vượt, dứt tuyệt [luân hồi]”, có thể vãng sanh đến cõi nước thanh tịnh của A-di-đà Phật. “Cắt ngang năm đường”, cắt ngang thì không có thứ lớp, mà trong phút chốc đoạn dứt năm đường ác. Đến thế giới Cực Lạc rồi thì sẽ không vì tội nghiệp mà đọa trong năm đường này nữa. Ngay cả cõi trời cũng gọi là đường ác, những tôn giáo khác xem việc sanh thiên là quả vị rất ráo, còn Phật giáo xem việc sanh thiên thành đường ác, đây chính là chỗ thù thắng [của Phật giáo]. Cắt ngang năm đường thì ác đạo tự nhiên đóng bít.

“*Con đường thù thắng vô cực*”, đến thế giới Cực Lạc thì chính là vô cực! Đây là bản dịch thời Hán, có một số chữ, ngôn từ giống với Đạo giáo, việc này không sao cả, có thể mượn dùng. “Vô cực” ở đây chỉ rằng pháp môn Tịnh độ là con đường thù thắng, không có giới hạn.

“*Dễ đi mà không người theo*”, dễ dàng đi, nhưng lòng tin của mọi người chẳng đủ, “không người theo” ví cho người vãng sanh cực kỳ ít ỏi. Tuy người vãng sanh trong mười phương thế giới rất nhiều, nhưng theo thế giới Ta-bà mà nói, trên địa cầu này có biết bao chúng sanh, côn trùng, sanh mạng, tuy có người vãng sanh nhưng so với tổng số chúng sanh trên thế giới này mà nói thì ít ỏi đến mức chẳng đáng kể đến. Cho nên nói là “không người theo”, dễ dàng vãng sanh nhưng không có người nào cả.

“*Cõi ấy không trái nghịch*”, thế giới Cực Lạc chẳng hề cự tuyệt người nào đến. “*Tự nhiên bị kéo theo*”, tu nhân này thì tự nhiên được quả này. Vì vậy mọi người hãy nên “*chỉ xả như hư không*”, “quyên” là xả bỏ, xả bỏ hết những chí hướng của thế gian, tâm như hư không. “*Siêng hành cầu đạo đức*”, phải siêng tu đạo, tu đạo thì có thể đạt được “*cực trường sanh*”, người vãng sanh đều là vô lượng thọ. “*Thọ lạc không cùng tận*”, đến thế giới Cực Lạc rồi, mọi người đều như Phật Vô Lượng Thọ, và lại đều thọ nhận niềm vui của giáo pháp Đại thừa, vĩnh viễn không có thoái chuyển.

“*Sao lại đấm trước thế sự*”, đây là một câu hỏi, vì sao bạn vẫn muốn tham đấm sự việc thế gian? Danh văn lợi dưỡng, ngũ dục lục trần của thế gian, vì sao bạn còn tham đấm những thứ này? “*Nháo nhác lo chuyện vô thường*”, “nháo nhác” chính là nao nao lo được lo mất, vì chuyện thế gian mà sinh ra đủ mọi lo âu. “Sao lại đấm trước thế sự, nháo nhác lo chuyện vô thường?” Hai câu này, một lời đã nói toạc ra tâm tình của chúng sanh trong sáu cõi cùng những việc mà họ đã làm. Những chuyện thế gian nào, những chuyện vô thường nào, những chuyện thế gian và vô thường nào khiến bạn từ sáng đến tối ưu tư lo lắng vậy? Trong kinh văn phẩm kế tiếp, Phật sẽ phân tích tường tận cho chúng ta, khuyên răn chúng ta nếu làm những việc này thì chính là lục đạo luân hồi, chính là đang tạo ra sáu cõi, tạo ra ba đường ác, tự làm tự chịu.

Tôi đã giảng xong phẩm kinh văn này rồi. Tiếp theo xin tổng kết một chút trọng điểm của kinh văn phẩm thứ 32.

Trọng điểm của kinh văn phẩm thứ 32, kinh văn phẩm thứ 32 có 12 trọng điểm.

Trọng điểm thứ nhất: kinh văn phẩm này nói về hai loại “vô cực”. Bạn biết đó là hai loại “vô cực” nào không? Hai loại vô cực này nêu rõ điều gì của thế giới Tây Phương Cực Lạc? Phật đã khuyên nhủ chúng ta điều gì? Hai loại vô cực: thứ nhất là thọ mạng vô cực, thứ hai là niềm vui vô cực, hợp lại mà nói chính là bốn chữ “thọ lạc vô cực”. Hai loại vô cực này nêu rõ sự thù thắng và tốt đẹp của thế giới Tây Phương Cực Lạc. Phật khuyên nhủ chúng ta hãy thật thà niệm Phật, cầu sanh Tịnh độ, thân cận các bậc thượng thiện. A-di-đà Phật kiến lập thế giới Tây Phương Cực Lạc để chúng ta có chỗ quay về, chúng ta phải tri ân báo ân, ân Phật khó báo đáp.

Trọng điểm thứ hai: từ phẩm kinh văn này trở đi thì Bồ-tát Di-lặc là người đương cơ, như vậy có ý nghĩa sâu xa gì?

Trọng điểm thứ ba: thế giới Cực Lạc vì sao vi diệu, thanh tịnh, an lạc? Bởi vì thế giới Tây Phương Cực Lạc là thế giới vô lậu, tướng mà thế giới vô lậu hiển bày là tướng do thật tướng hiện ra. Thật tướng là vô tướng, nhưng chẳng phải không có tướng. Thật tướng vô tướng, nhưng nó lại chẳng phải là không có tướng, không có tướng cũng là tướng. Cho nên vô tướng nhưng chẳng phải không có tướng, hai lần phủ định, phủ định của phủ định là khẳng định. Thật tướng có thể hiển hiện hết thảy tướng, tướng mà thật tướng hiện ra thì thanh tịnh, do vậy thế giới Cực Lạc cũng vi diệu, thanh tịnh, an lạc như thế.

Trọng điểm thứ tư: “sao không gắng sức làm thiện, niệm đạo đến tự nhiên?” Đây là câu nói hết sức cảm thán của Thế Tôn. Thế Tôn đang cảm thán về việc gì vậy? Vì sao lại cảm thán?

Trọng điểm thứ năm: thâm nhập hiểu rõ tám điều tự nhiên, đồng thời có thể ứng dụng vào trong đời sống thực tế. Tự nhiên nghiêm chỉnh, tự nhiên vô vi, tự nhiên gìn giữ, tướng tự nhiên của tự nhiên, tự nhiên tự có căn bản, tự nhiên quang minh sắc tướng xoay chuyển nhập lẫn vào nhau, tự nhiên bị kéo theo, niệm đạo đến tự nhiên.

Trọng điểm thứ sáu: vì sao nói trì danh chính là niệm thật tướng? Đại sư Ngẫu Ích đã giải thích thế nào? Tự mình hãy tìm ra đáp án.

Trọng điểm thứ bảy: Đại sư Ấn Quang đối với “không làm theo tà” có lời khai thị thấu triệt đến cùng cực, đọc rồi khiến người vỗ bàn khen tuyệt, quả không hổ danh là tổ sư, nói quá hay! Mời bạn tự tìm ra đoạn khai thị của đại sư Ấn Quang rồi đối chiếu một chút với hiện thực, cũng có thể thuật lại cho người khác nghe.

Trọng điểm thứ tám: chúng ta làm việc, tận tâm tận lực mà làm thì chính là viên mãn, đây chính là “hết lòng tìm tòi nỗ lực”. Đừng miễn cưỡng đi làm những việc mà sức mình chẳng đủ. Dựa vào hóa duyên, quynh góp mà đi làm một số sự việc thì phát sinh rất nhiều tệ nạn, tạo ra nhiều cơ hội tạo nghiệp cho người, nếu không nắm vững thì rất dễ đọa lạc. Thế Tôn dạy chúng ta rằng: “Cho dù cúng dường hằng sa Thánh, không bằng kiên đồng cầu Chánh giác”. Ngài nói rất hay, rất rõ ràng, chúng ta đã nghe hiểu chưa? Liên hệ với bản thân hoặc với người và việc mà bạn đã tiếp xúc, hãy nói về nhận thức của bạn đối với vấn đề này.

Trọng điểm thứ chín: Hoàng Niệm lão đối với “bỗng nhiên khai ngộ, thông đạt, sáng tỏ, thấu triệt” có cách giải thích khác biệt độc đáo, sự khác biệt độc đáo đó ở chỗ nào? Giải thích của thiền sư Cao Phong cũng khiến người thấy nghe mới mẻ, bạn nhận thức và lý giải như thế nào?

Trọng điểm thứ mười: kẻ cuồng tìm đầu, kẻ cuồng này là chỉ cho ai? “Cuồng tâm nhanh chóng tiêu mất, tiêu mất chính là Bồ-đề”. Hai câu này bạn lý giải như thế nào? Bạn đã tìm ra đầu của mình chưa?

Trọng điểm thứ mười một: đối với núi, nước, người nam, người nữ thì ba loại người sẽ có ba loại nhận thức khác nhau, xem coi bạn thuộc loại nhận thức nào? Người chưa ngộ thì núi là núi, nước là nước, người nam là người nam, người nữ là người nữ. Người vừa mới ngộ thì núi chẳng phải là núi, nước chẳng phải là nước, nam chẳng phải là nam, nữ chẳng phải là nữ. Người triệt ngộ rồi thì núi vẫn là núi, nước vẫn là nước, nam vẫn là nam, nữ vẫn là nữ.

Trọng điểm thứ mười hai: “sao lại đăm trước thế sự, nháo nhác lo chuyện vô thường?” Hai câu này, một lời của Thế Tôn đã nói toạc cho chúng ta điều gì? Bạn đích thân lĩnh ngộ ra sao?

Sau khi giảng xong kinh văn phẩm này, tôi có một chút cảm ngộ nho nhỏ, xin cúng dường các đồng tu:

Hai lần phúc giảng Vô Lượng Thọ, mỗi lần đều có cảm nhận mới

Kinh Vô Lượng Thọ rất là tuyệt, cứu lấy chúng sanh thời mạt pháp
Hiện đời gặp được bộ kinh này, thiện căn phước đức đều đầy đủ
Gặp được cơ duyên thành Phật rồi, xin hãy trân quý đừng bỏ lỡ
Một niệm sai lầm năm ngàn kiếp, lần này sai rồi đúng thật sai
Trường kiếp luân hồi bao nhiêu khổ, nghĩ đến chân lông đều dựng đứng
Nói ra đều là lời chân thật, xin bạn hãy nên ghi nhớ kỹ.
Một câu Di-đà thật thà niệm, đời này bạn phải làm Phật thôi.

KHUYẾN DỤ SÁCH TÁN ĐỆ TAM THẬP TAM

Kinh văn phẩm này nói về sự nhơ bẩn xấu ác của Ta-bà, và nói tường tận câu “sao lại đắm trước thế sự, nháo nhác lo chuyện vô thường” của phẩm kinh văn trước đó. Trọng điểm là nói về mười điều ác của lòng người là: giết, trộm, dâm, vọng ngữ, lưỡng thiệt, ý ngữ, ác khẩu, tham, sân, si.

Chữ “khuyến” trong tựa đề phẩm kinh là khuyên răn, “dụ” là giáo dục mọi người, đốc thúc mọi người tiến bộ, “sách tấn” là thúc đẩy sự tiến bộ của bạn đi đến thành công. Phật thương chúng sanh còn hơn cha mẹ thương con, vì vậy mà buốt lòng rát miệng khuyên nhủ dẫn dắt.

Mời xem kinh văn bên dưới:

Thế nhân cộng tranh bất cấp chi vụ, ư thử kịch ác cực khổ chi trung, cần thân doanh vụ, dĩ tự cấp tế. Tôn ti, bần phú, thiếu trưởng, nam nữ, lũy niệm tích lự, vi tâm tẩu sử. Vô điền ưu điền, vô trạch ưu trạch, quyền thuộc tài vật, hữu vô đồng ưu, hữu nhất thiếu nhất, tư dục tề đẳng. Thích tiểu cụ hữu, hựu ưu phi thường, thủy hỏa đạo tặc, oan gia trái chủ, phần phiêu kiếp đoạt, tiêu tán ma diệt. Tâm xan ý cố, vô năng túng xả, mạng chung khí quyên, mạc thù tùy giả. Bần phú đồng nhiên, ưu khổ vạn đoan.

Người đời tranh nhau những việc không cấp bách, ở trong cảnh kịch ác cực khổ, cần thân doanh vụ, dĩ tự cấp tế. Tôn ti, bần phú, thiếu trưởng, nam nữ, lũy niệm tích lự, vi tâm tẩu sử. Vô điền ưu điền, vô trạch ưu trạch, quyền thuộc tài vật, hữu vô đồng ưu, hữu nhất thiếu nhất, tư dục tề đẳng. Thích tiểu cụ hữu, hựu ưu phi thường, thủy hỏa đạo tặc, oan gia trái chủ, phần phiêu kiếp đoạt, tiêu tán ma diệt. Tâm xan ý cố, vô năng túng xả, mạng chung khí quyên, mạc thù tùy giả. Bần phú đồng nhiên, ưu khổ vạn đoan.

có chấp, chẳng thể buông xả, mạng chung là bỏ hết, không mang theo được gì. Nghèo giàu đều như vậy, sâu khổ trăm mối.

Đoạn kinh văn này tương đối dài, là tổng thuyết của kinh văn toàn phẩm. Nói tóm lại, người thế gian do mê hoặc nên không thể nhận rõ bản thân cho đến hoàn cảnh sống của chính mình. Cho nên những việc cần phải làm thì luôn lơ là, những việc không nên làm thì lại cố sức đi làm. Đúng thật là “mở mắt toàn thấy người chộn rộn, dễ đâu tìm được kẻ thanh nhàn”. Phẩm kinh văn này vừa mở đầu, Phật đã nói chân tướng sự thật cho chúng ta rồi, nếu Phật không nói thì chúng ta xác thật sẽ không biết, chẳng thể phân biệt rõ chân ngụy, tà chánh, đúng sai.

Tiếp theo, chúng tôi sẽ giải thích cụ thể một chút đoạn kinh văn này.

“Người đời tranh nhau những việc không cấp bách”

Câu này đã bao hàm nội dung của kinh văn toàn phẩm. “Người đời” là người trên thế giới, bao gồm chúng ta ở trong, biểu thị phạm vi rộng. “Tranh nhau”, toàn bộ đều đang tranh giành, tranh những gì? Tranh những việc không cấp bách, trên thế giới quả đều đang tranh nhau những việc chẳng liên quan thiết yếu. Thế nào là những việc không cấp bách? “Không cấp bách” chính là những việc chẳng quan trọng khẩn yếu. Người thế gian đều đang cạnh tranh, tranh những việc chẳng quan trọng khẩn yếu đó. Người thế gian cho rằng những việc này rất quan trọng, là việc gì vậy? Không ngoài danh và lợi, tranh danh đoạt lợi, tham đắm ngũ dục lục trần, tạo ra lục đạo luân hồi. Luân hồi là do chính mình tạo ra.

Ngược lại, đối với những việc cần thiết, bức thiết thì lại không biết, không ngó ngàng đến, chẳng ai hỏi đến. Đây quả là việc bi ai nhất! Con người đối với những thứ như mộng, như huyễn, như bọt, như bóng này thì bàn nói say sưa, dốc cạn tất cả tinh lực mà vui đầu, mà truy cầu, mà tranh đoạt, mà đấu đá, tranh đấu tới lui rồi cũng hoàn không.

“Ở trong cảnh kịch ác cực khổ”

“Kịch” nghĩa là rất quá đáng, rất lợi hại; “cực” chính là đạt đến đỉnh điểm rồi. Đây là nói chỉ có thế gian năm ác này là khổ sở cùng cực nhất. Chỉ có thế giới này của chúng ta là khổ sở lớn nhất, như là ngũ ác, ngũ thống, ngũ thiêu, ví như lửa lớn thiêu cháy thân người. Người thế gian tạo ngũ ác, rồi nhận lấy ngũ thống, đời

sau thọ nhận ngũ thiêu, giống như lửa lớn thiêu người sống vậy. Sau kịch ác là cực khổ. Ác là nhân, khổ là quả. Do tạo kịch ác cho nên thọ báo cực khổ.

Trong cảnh kịch ác cực khổ này, “*siêng năng nhọc thân làm lưng*”, gây dựng một số việc, cực nhọc tâm thân để nuôi chính mình.

“*Để tự chu cấp*”

Tự mình nuôi mình. Hội Sớ giải thích: Tranh nhau những việc không cấp bách, vật có gốc ngọn, việc có gấp hoãn, đem việc không khẩn yếu ra làm trước, bỏ lỡ việc quan trọng thì nhất định sẽ thất bại. Ví như bạn vào một thành phố lớn, việc đầu tiên là phải tìm chỗ trú ngụ, sau đó mới đi làm việc, qua lại giao tế. Nói chung bạn không thể mang theo hành lý mà đi làm việc, qua lại giao tế được. Tìm chỗ trú ngụ trước tiên chính là việc cấp bách trong đời của người tu Tịnh độ. Cái chết ập đến, có chỗ trú rồi, trú ở đâu? Trú ở trong hoa sen. Không rơi vào ba đường ác, việc này rất quan trọng. Người thế gian không lo việc này, xem việc không quan trọng thành quan trọng, rồi bận rộn vì nó, đến một ngày mạng hết thì chẳng kịp trở tay, chỉ đành theo nghiệp mà lưu chuyển.

Thế giới ngày nay đã loạn đến cùng cực, đây là việc trước giờ chưa từng có trong lịch sử nhân loại. Vì sao lại ra nông nổi này? Do cộng nghiệp chiêu cảm. Cộng nghiệp nào vậy? Lòng người bất thiện. Giống như lời bài hát: “Nhiều kiếp liên miên cộng nghiệp chiêu cảm, tai nạn đều bởi lòng người bất thiện”. Đối mặt với hiện trạng xã hội như vậy, chúng ta có thể làm được chút gì đây? Sự sinh tồn của nhân loại cần sự hòa hợp, khó khăn đến đâu cũng phải dũng mãnh thẳng tiến trên con đường Lục hòa, chúng ta nhất định phải kiên định không đổi mà tiếp tục đi. Cây gậy tiếp sức của tăng đoàn Lục hòa kính nhất định phải từng đời từng đời tiếp nối. Ai phá hoại Lục hòa kính thì kẻ ấy là tội nhân thiên cổ.

Liệu có thể hóa giải cộng nghiệp hay không? Có thể. Người học Phật càng nhiều, người thật sự dụng công càng nhiều thì kiếp nạn lớn có thể được hóa giải thành kiếp nạn nhỏ, kiếp nạn nhỏ có thể tiêu trừ. Việc này cần phải dựa vào việc thật sự hiểu rõ đạo lý, thật sự tu hành của các đồng tu thì mới có được năng lực này.

Chúng sanh thành Phật là nguyện lớn của tôi, chúng sanh thành Phật thì tâm tôi vui mừng, cầu mong hết thấy đều thành Phật.

Hội Sớ nói: “Người ta cứ chậm chạp đối với việc gấp như lửa cháy (việc gấp như lửa cháy đầu, tóc tai đều bén lửa rồi mà họ vẫn ung dung thông thả), lo liệu những việc chẳng cấp bách (làm những việc chẳng gấp rút gì như lau giấy, chỉnh quần chỉnh áo).” Lúc thọ mạng sắp hết thì hối hận không còn kịp nữa.

Đối với câu nói trên tôi lĩnh hội sâu sắc, thời gian sao lại trôi nhanh như vậy? Thấm thoát tôi đã 77 tuổi rồi, dù cho tôi thêm 77 năm nữa thì đó cũng chỉ là một sát-na mà thôi, hưởng hồ chẳng thể cho tôi thêm 77 năm nữa. Vì vậy đoạn kinh văn này cũng là sự giáo dục dành cho tôi. Đọc kinh thì nhất định phải đặt mình vào trong bối cảnh, giống như chính mình năm ấy đã tham dự đại hội này vậy, Phật đang thuyết pháp cho chúng ta, khuyến dụ sách tấn chúng ta, như vậy thì sẽ cảm thấy thân thiết, mới có được sự tác động lớn.

Tranh thủ từng phút từng giây, hoàn thành bản thảo đúng kỳ hạn
Muoi năm hoằng pháp đã viên mãn, hãy xem tôi tự mình tiêu dao.

“Tôn quý, hèn hạ, nghèo giàu, già trẻ, trai gái”, ý nói bất luận là ai thì cũng đều như vậy. *“Lo lắng chất chồng”* chính là khổ tâm lo nghĩ, ngổn ngang mối sầu.

“Bị tâm sai khiến”

Cả ngày khổ tâm lo nghĩ, đều là suy nghĩ cho bản thân, đều là vọng tâm, nô lệ của lòng ham muốn. Tâm dục vọng nghĩ đến đâu thì chạy đến đó, phục vụ cho vọng tâm, nên gọi là “bị tâm sai khiến”. Người thông thường đều cho rằng làm theo tâm mình thì chính là vì bản thân, không biết rằng đó chẳng phải là mình. Sự ham muốn, vọng tâm đó là tên giặc, người đời đều là nhận giặc làm con, để nó lên nắm quyền, khiến chân tâm đứng sang bên cạnh. Bất kể bạn tôn quý, hèn hạ, nghèo giàu, trai gái, già trẻ thì đều không ngoại lệ, cả ngày ở đó khổ sở lo toan, bôn ba vất vả.

“Không đất lo đất, không nhà lo nhà”

Người không có đất đai thì rầu lo vì đất, người không có nhà thì muốn làm sao tìm được nhà tốt, người không có quyền thuộc thì muốn kết hôn, muốn có con v.v. Muốn có tài vật nên cả ngày vất vả cạnh tâm tư muốn có được. Lại ở chỗ là *“có hoặc không cũng lo”*, không có thì muốn có, nhưng chẳng phải có rồi thì sự việc được giải quyết, không lo nữa, mà có rồi vẫn lo như cũ. *“Có cái này rồi lại thấy thiếu cái kia, muốn sao cho bằng người”*, luôn luôn so sánh với người khác, muốn bằng với người khác, dục vọng này là không có biên giới. *“Vừa được chút ít”*, “vừa được” là

vừa vận, vừa hay bạn có được một ít sản nghiệp, điều này chẳng phải ai cũng đều gặp được, cho dù có được rồi thì vẫn chẳng thể giải quyết vấn đề. “*Lại lo sợ vô thường*”, lại rầu lo tiếp, ngộ nhỡ không còn nữa thì làm thế nào đây, cho nên có hoặc không cũng lo. Gặp phải nạn nước, lửa, trộm, cướp, thủy tai, núi lửa bùng phát, động đất, trong chốc lát là mất hết. Đạo tặc, xã hội đen, “*nước lửa, trộm cướp, oán gia trái chủ, cháy trôi cướp đoạt*”, nạn lửa chính là đốt cháy, nạn nước chính là cuốn trôi, cường đạo chính là cướp đoạt. Sau khi có rồi lại lo sợ nạn nước, lửa, đao, binh, những tai họa bất thường này. Gặp nạn rồi thì “*tiêu tan mất hết*”, tan tành mây khói.

“*Tâm keo kiệt, ý cố chấp*”, tâm rất keo rít, suy nghĩ rất ngoan cố. “*Chẳng thể buông xả*”, chẳng thể xả bỏ thứ gì, đều không chịu buông bỏ, xả ra để giúp đỡ người khác. Một phen thọ mạng chám dứt, chẳng có bất cứ thứ gì, bất cứ người nào đi theo bạn cả. Đây chính là “*mạng chung là bỏ hết*”, quyền thuộc, tài sản đều phải xả ly. Vẫn có một số người tình cảm rất tốt có thể cùng chết, nhưng chẳng thể cùng ra đi. Bởi vì đi đâu là do nhân duyên nghiệp lực của mỗi người quyết định, chẳng phải tự làm chủ quyết định được. Sau khi chết rồi, đi đến nơi nào cũng là muôn ngàn sai biệt.

Cho nên “*không mang theo được gì*”, đến đi một mình, chẳng ai theo cùng. Thời xưa sau khi hoàng đế qua đời, phải có người tuấn táng, việc này chỉ làm tăng thêm tội nghiệp của ông ta, ông ấy không biết mình chạy đến nơi nào để làm trâu làm ngựa, thậm chí chạy vào trong địa ngục. Ông ta cho rằng những người này có thể gánh thay cho mình, nhưng trên thực tế thì không thể được. “*Mạng chung là bỏ hết, không mang theo được gì*”, vạn thứ chẳng đem được, chỉ có nghiệp theo thân. Loại tình huống này là “*nghèo giàu đều như vậy, sàu khổ trăm mối*”. Sàu khổ chẳng thể nói hết được, vả lại còn là trăm mối.

Tôi đã giảng xong đoạn kinh văn trên rồi, bạn có cảm nhận ra sao?

Thế nào là hạnh phúc? Là tâm an lý đắc. Cả ngày từ sáng đến tối không có lo lắng, không có ưu tư, không có vương bận, người như vậy mới là có phước báo nhất. Tuyệt đối chẳng phải là có tiền của thì có phước báo, chẳng phải là có thế lực thì có phước báo, những thứ này mới là không có phước báo. Giàu mà khổ thì không bằng nghèo mà vui.

Trong tâm không có việc gì mới tốt, thật sự hạnh phúc thì đừng có việc gì. Thật thà niệm Phật thật sự là việc khẩn yếu, những việc khác đều không cấp thiết. Thật thà đọc kinh, niệm Phật mới là việc lớn duy nhất của người giác ngộ.

Đời sống đơn giản, tu hành đơn giản, mọi thứ đều đơn giản. Có thể giảm bớt, tuyệt đối đừng tạo thêm. Ngoại duyên không liên quan đến việc dứt sanh tử thoát luân hồi, nên đoạn thì phải đoạn, vả lại còn phải kịp thời đoạn ngay tức khắc.

Biết đủ rất quan trọng, biết đủ là giàu nhất, không tranh với người, không cầu nơi đời. Người sống ở thế gian này đã đạt được cảnh giới không có mong cầu thì đây mới là người hạnh phúc nhất, người có phước báo nhất.

Mời xem kinh văn tiếp theo:

Thế gian nhân dân, phụ tử huynh đệ, phu phụ, thân thuộc, đương tương kính ái, vô tương tăng tật. Hữu vô tương thông, vô đắc tham tích. Ngôn sắc thường hòa, mạc tương vi lệ. Hoặc thời tâm tránh, hữu sở khuể nộ, hậu thế chuyển kịch, chí thành đại oán. Thế gian chi sự, cánh tương hoạn hại. Tuy bất lâm thời, ưng cấp tướng phá.

Người trong thế gian, cha con, anh em, chồng vợ, thân thuộc nên thương kính nhau, đừng nên ganh ghét nhau. Kẻ có chia sẻ cho người không, không được tham lam keo kiệt. Lời nói, vẻ mặt thường hòa nhã, đừng chống trái nhau. Hễ có tranh cãi hoặc là giận dữ, đời sau chuyển nặng, trở thành oán lớn. Sự việc ở đời toàn là hoạn hại. Tuy chưa tới ngay lập tức, nhưng phải gấp nghĩ cách phá trừ.

Đoạn khai thị này của Thế Tôn cùng với luân thường của nhà Nho nói là hoàn toàn tương đồng. Xã hội Trung Quốc là xã hội luân lý, giáo dục luân lý là do Khổng tử đề xướng, đức lớn của Khổng phu tử chính là đề xướng giáo dục luân thường. Dân tộc Trung Hoa ba ngàn năm qua vẫn trường tồn ở lưu vực Hoàng Hà, Trường Giang mà chưa bị diệt vong, đó là nhờ vào sự giáo hóa của Khổng phu tử.

“Ngũ luân, thập nghĩa”, mỗi người chúng ta đều ở trong ngũ luân, không có ai ngoại lệ, đều có mười loại thân phận khác nhau. Ví dụ, ở trong gia đình, đối với cha thì bạn là thân phận con cái, đối với con thì bạn là vai trò người cha, đối với vợ thì bạn có vai trò là chồng, đối với anh thì bạn là thân phận người em, đối với em trai thì bạn có vai trò người anh. Trong xã hội, đối với người lãnh đạo thì bạn là thân

phận bị lãnh đạo, đối với cấp dưới thì bạn có vai trò lãnh đạo. Cho nên, thân phận của mỗi người trong các góc ngách xã hội luôn luôn biến hóa. Kinh Hoa Nghiêm nói mười thân, mỗi người chúng ta đều có mười thân, mỗi loại thân phận đều có nghĩa vụ cần phải làm tròn, có thể làm tròn mười loại nghĩa vụ thì mới là tận hết bổn phận. Làm tròn hết nghĩa vụ bổn phận của mình, thì gia đình sao có thể không hòa, đất nước sao có thể không hòa, sao có thể không hưng vượng được. Mỗi người đều có thể tận bổn phận, trách nhiệm thì xã hội hài hòa, thế giới thái bình. Thúc đẩy ngũ luân từ gia đình ra đến xã hội, đến quốc gia, thúc đẩy ra thế giới thì thế giới đại đồng. Mục tiêu dạy học của nhà Nho, nhìn từ phương diện này thì hoàn toàn tương đồng.

Thế nên, ở đây Phật dạy chúng ta, trong gia tộc, gia đình thì *“cha con, anh em, vợ chồng, quyến thuộc đều phải thương kính nhau”*, phải nên tôn kính nhau, yêu thương bảo vệ nhau. *“Đừng nên ganh ghét nhau”*, không được đố kỵ nhau, giận hờn nhau, cũng không được chán ghét người khác. *“Kẻ có chia sẻ cho người không”*, có không là bao gồm đời sống vật chất lẫn tinh thần. Từ trên vật chất mà nói, một nhà đông anh chị em, nghiệp báo của mỗi người không như nhau, có người phát đạt, có người cuộc sống khá cơ hàn, người có hoàn cảnh tốt phải nên giúp đỡ chăm sóc người có hoàn cảnh kém hơn, đó là kẻ có chia sẻ cho người không. Về mặt học thuật, tài nghệ thì tư chất của mỗi người cũng không giống nhau, với người chịu học thì cũng phải tận tâm tận lực dẫn dắt họ, giúp đỡ họ. Bất luận trên phương diện vật chất hay tinh thần đều phải làm được *“kẻ có chia sẻ cho người không”*, phải thường xuyên quan tâm lo lắng, dìu dắt nhau, giúp đỡ nhau.

“Không được tham lam, keo kiệt”

Nhất định không được có tâm tham, không được keo kiệt, keo kiệt chính là bủn xỉn, thường gọi là ki bo. Bản thân có nhưng không chịu lấy ra để giúp đỡ người khác. Chúng ta nếu biết đạo lý *“chúng sanh là một thể”* thì hưởng hồ là một gia đình, chẳng phải càng là một thể hay sao? Gia đình chính là thân thể của chúng ta, đừng cho rằng cha mẹ, anh em, chị em đều không liên quan đến mình, đó là sai lầm rồi, gia hòa vạn sự hưng.

Trong kinh Địa Tạng nói về hiếu đạo, mọi người đọc rồi thì phải giác ngộ, thế nào là hiếu? Có thể xem tất cả chúng sanh là chính mình thì mới thật sự hiếu được đạo hiếu. Hiện nay không nói chúng sanh, chỉ nói một gia đình, có thể xem người

trong gia đình thành thân thể của chính mình, giống như quan tâm bản thân vậy, đó là tận đạo hiếu. Bởi vì cha mẹ không lo lắng, không có ưu tư, nhìn thấy con cháu chung sống hòa thuận, kính yêu lẫn nhau thì cha mẹ vui vẻ. Đạo hiếu không chỉ là cúng dường đời sống vật chất cho cha mẹ, mà còn phải dưỡng tâm của cha mẹ, dưỡng chí của cha mẹ. Anh em bất hòa thì cha mẹ lo lắng; con cháu không phải người hiền thì cha mẹ lo lắng; con cháu sức khỏe không tốt thì cha mẹ lo lắng; học nghiệp, sự nghiệp của con cháu không thành tựu thì cha mẹ lo lắng; gia đình của con cái bất hòa, hôm nay đòi chia tay, ngày mai đòi ly hôn thì cha mẹ lo lắng... không có việc gì không khiến cho cha mẹ lo âu cả. Nếu mọi người đều biết hiếu, khi mọi mặt trong gia tộc đều viên mãn thì người lớn tuổi sẽ vui mừng biết bao, đây mới là hiếu kính. Nếu không có quan hệ luân thường tốt đẹp thì sẽ rất khó làm được [hiếu kính].

Thế Tôn buốt lòng rất miệng khuyên nhủ chúng ta phải “*lời nói, vẻ mặt thường hòa nhã*”, bao dung lẫn nhau, phải có thể nhẫn nại. “*Đừng chống trái nhau*”, đôi bên đều có thể nhẫn nhượng thì sẽ không có chống trái. “*Hễ có tranh cãi*”, khi hai bên bất đồng ý kiến thì phải biết hòa giải. Nếu gia tộc bất hòa, người một nhà bèn biến thành oan gia, có câu “không phải oan gia thì không chạm mặt”. Làm thế nào biến oan gia thành người thân? Hoàn toàn dựa vào giáo dục luân lý, đây là sự kỳ vọng của thánh nhân thế xuất thế gian đối với chúng ta. Người một nhà nếu không hiểu đạo lý này thì là oan gia tụ hội. Những kẻ oan gia này vì sao hội tụ lại với nhau? Tiết học sau tôi sẽ nói.

Tiết học này giao lưu đến đây, cảm ơn mọi người, A-di-đà Phật!